

viinsbrænding og Mølleri sammen, og at Bevilling herpaa derfor nu kan gives, men at dette, naar denne Lov antages, saaledes som den foreligger, ikke herefter vil være muligt.

Mosevorn: Jeg maa igjen tillade mig at fremføre et Par Ord, for at oplære adskillige Misforstaaelser af mit tidligere Foredrag. Det har forundret mig, at den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2det District (Tscherning) har, af den Omstændighed, at jeg ikke har udtalt mig om en bestemt Paragraph i Loven, nemlig § 14, troet, at jeg var mod den; jeg er aldeles ikke imod § 14, saaledes som den foreligger, men jeg lægger ikke nogen særdeles stor Vægt derpaa, fordi jeg troer, at dette gamle Mølleri, som hidtil har været det almindelige her i Landet, hvor en Møller formaler Korn for Andre, for atter at levere Meel af den samme Sæd, vil her vedligeholde sig langt ud over de 10 Aar, som man har fundet det passende at fastsætte i bemeldte Paragraph. Jeg finder det meget hensigtsmæssigt, at de nærværende gamle Hartkornsmøller, som hidtil have eksisteret, gjennem en saadan Tidsfrist opretholdes i deres nærværende Forhold, men jeg troer ikke, at det er fra de gamle Møller, vi skulle vente store Resultater, men fra de nye Forhold i Møllenæringen; thi det er ikke ved Lov, men ved Sædrene og en samtidig Udvikling af mange sammenhængende Forhold, at en saa gennemgribende Forandring i den private Oekonomie, som den omhandlede, alene kan bevirkes. Der er ogsaa en anden Bidsfarelse, — saaledes troer jeg, at jeg kan benævne den —, som jeg skal tillade mig at ophylse. Den nærværende Mølle-skyld er aldeles ikke i sit Væsen at sætte ved Siden af Hartkornsskatten; den er heller ikke nogen Stat paa Vandarealet; naar Vandkraften benyttes til andre industrielle Anlæg, da beskattes den ikke paa den Maade, hvorefter Møllerne nu beskattes. Dette er ogsaa en ligefrem Følge af Reser. af 22de August 1687, som ligger til Grund for denne Afgifts Fastsættelse; thi deri fremhæves det netop, at der skal sees hen til Antallet af Dværnene i Møllerne og den Næring, som de efter alle Forholds Bestaandelse kunde ventes at ville have, og, saaledes som Forholdet nu er ordnet ved Forordningen

af 1825, er det ganske bitterligt, at, naar der bliver anlagt en ny Mølle, bliver endeel af den Afgift, de gamle Møller hidtil have baa-ret, lagt over paa den ny anlagte Mølle i Forhold til den Næring, som det maa antages, at Møllen vil faae. Denne Afgift har egentlig aldeles Intet at gjøre med Hartkornsskatten, men er ligefrem en Maade at beskaffe denne Næringsvei paa, ikke at tale om Grubbeafgiften, som er den Afgift, der hviler paa Bevilling til Grynmalning. Hvad endelig Spørgsmaalet om Handelsmøller angaaer, er der ogsaa med Hensyn dertil opstaaet Misforstaaelser af det hidtilværende Lovsprog; en Mølle bliver ikke en Handelsmølle i denne Forstand derved, at derfra sælges Meel, men den bliver kun Handelsmølle, naar den er særligt indrettet dertil og paatager sig den bestemte Forpligtelse ikke at male for Andre, men alene male for Eierens egen Regning og sælge Melet, altsaa uden at gaae ind paa det Gebeet, som egentlig er de gamle Møllers Gebeet her i Danmark, nemlig at male for Andre, og at dette var det oprindelige Gebeet for denne Næring, fremgaaer af ældre Lovbud, hvori det udtrykkelig forbydes, Møllerne i Kjøbstæderne at male til Forhandling; de skulde ene og alene eksistere, for at male for Andre. Nu har det udviklet sig saaledes, at disse Møller tillige for en Deel ere Handelsmøller; men, naar jeg taler om Handelsmøller som Noget, jeg kunde ønske der kunde indrettes navnlig i Kjøbstæderne, da har jeg ene og alene sigtet til saadanne Møller, som efter deres hele Indretning og bestemte Forpligtelse ikke malede Andres Korn, men ene Eierens til Forhandling, og jeg troer ogsaa, at, naar de alene blive anlagte ved Kjøbstæderne, vil der meget let kunne føres Control med, at de ikke male for Andre.

Med Hensyn til det af en æret Taler fremsatte Spørgsmaal til den høitærede Indenrigsminister, hvorpaa han ikke endnu har faaet noget Svar, tvivler jeg paa, at den ærede Minister paa nogen Maade tør benægte, at han, naar denne Lov er kommen ud, ikke vil kunne meddele saadanne Bevillinger til Kornkuusning, som maatte behøves til andre Næringsbrugeres egen Drift, og at han ikke vil kunne bevilge Anlæg af nye Møller i Kjøb-